

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj milder hirt. díjénél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, 1893. június 22.

Roskadozik, bomladozik a függetlenségi és 48-as párt. Belső vizsaly mara egy idő óta a hangzatos frázisokkal olyan életerősnek hirdett szervezetét. És ez a vizsaly most kitört a legnagyobb vehemenciával s a párt három ágra szakadva, hihetőleg a haldoklás processzusát éli. Lassan, de biztosan haladt a lejtőn lefelé s most leálcazva áll a közvélemény előtt s bizonyára pirongva fogadja annak jogos és igazságos kritikáját.

Jogos és igazságos a kritika, de határozottan rosszaló is.

Vagy lehet-e nagyra tartani azt a pártot, amelynek a multja sokszor csak erőltetett vajudás volt, a jelene pedig minden őt támogató hívőre nézve a legkeserűbb csalódás? Szabad-e még róla mint életerős pártól beszélni, a midőn saját kebelében a csunya személyeskedés terére lépve, képes volt politikai reputációját, pártfeleinek becsülését könnyelműen eljátszani?

Komolynak nem tarthatjuk a függetlenségi és 48-as párt legutóbbi eljárását.

Szereplése olyanok tünik fel előttünk, mint egy felcícomázott — de természetben rut — farsangi maszknak kacérkodása. Hirdettek nagy eszméket, a legönzettelőbb és legigazibb hazafiság leplebe burkolódzva „szent” elvek apostolainak tüntették fel magukat, határtalanok látszó lelkesedéssel mindig azt hangoztatták, hogy főtörök-vésük a haza javának előmozdítása, — és mégis megakadályozni igyekeztek minden komoly munkát, ha mással nem, hát agyonbeszéléssel. Hirdettek ők mindent, ami szép és nemes: a törvények tisztelét, a loyaltást, a tiszta parlamentarizmust, csak az az egy hibájuk volt, hogy elfelejtettek, vagy talán nem akartak jó példával eljáráni.

Hanem egy dologban fáradhatlanok voltak: az ellenzékieskedésben.

Fanatizmusból, meggyőződésből vagy talán éppen csupa heccből tették-e, azt tudni nem lehet; de hogy ezáltal a közügynek és a hazának éppen nem voltak valami nagy hasznára, az kétségtelen. De bármiféle motivumból indult ki ellenzékieskedésük, igazán számba vehető sohasem volt, mivel nélkülözötte egy politikai párt legfőbb kellékét, — a komolyságot.

Ilyen politikával úgy sem maradhatott volna

sokáig felszinen a függetlenségi és 48-as párt. Előbb-utóbb elfordult volna tőle a közvéleménynek az a része is, amely eddig támogatta. De ki hitte volna, hogy ő maga adja meg önmagának a kegyelem-döfést! . . .

Szétoszlott három párt! Ugron még Helfy idejében vált ki, most Eötvös az ő néhány emberével! És licitál, alkudozik, vajudik a három töredék! Egyik is nyír egyet elveiből, a másik is; találgatja, vagy talán nem is tudja, hogy tulajdonképpen milyen elveket vall, — milyeneket hirdessen!? Félelmesen kacsingatnak egymásra a töredék vezérei; szeretnének egyesülni, egy új erős pártot alakítani, de nem lehet, mert ha egyet előre lépnek, három lépéssel veti őket vissza a személyes érdek.

Igy történt meg, hogy a ki másnak vermet ázott, az maga esett bele! A szabadelvű párt békés egyetértésben, kitarító buzgalommal maradt továbbra is hiva a maga elé tűzött elveknek, bizalommal támogatja továbbra is a kormányt, nem oszlott fel, nem is dultak kebelében a pártvizsalyok, — mint a hogy a függetlenségi és 48-as párt kárörvendve hirdette. De igenis bekövetkezett ez a függetlenségi pártból; — bekövetkezett a lehető legnagyobb mértékben! — Büszkén emelheti hát fel fejét a szabadelvű párt, emez pedig a nemezis ostorát lássa saját teteteiben!

Lehet, hogy majd újra feléled haldoklásából a függetlenségi és 48-as párt, és kívánjuk is, — természetesen más parlamenti magatartással — kívánjuk azért, mert fel tudjuk fogni egy nemesen viselkedő, komoly ellenzéknek az államéletre gyakorolható jótékony befolyását. Ha azonban ez teljesül, úgy tudni fogjuk azt is, hogy az érdemet kinek tulajdonítsuk!

Nézetünk szerint ugyanis a függetlenségi és 48-as párt gyászos tragédiájával népszerűségét és tekintélyét alaposan megingatta, s így önmaga nem is szerezheti azt többé vissza! Tudják ezt a párt vezérei is, azért szaladnak a turini agg remetéhez, kéri ki tanácsait, nézeteit, hogy ezeknek sulya és tekintélye mellett jóvá tegyék politikai baklövéseiket.

De ha ily módon sikerül is az egyesítési tervnek keresztülvitele, az a pártnak a közvélemény személyéből nem sokat használ, mert az érdem nem lesz az övé, hanem Kossuth Lajos szavának hatásáé.

A katonai beszállásolási törvény módosítása tárgyában törvényjavaslatot fog az őszi ülésszakban a képviselőház elé terjeszteni a honvédelmi miniszter. A javaslat a férhelyekért fizetendő illetményeknek öt-öt évi időközök helyett hosszabb időre leendő megállapítását fogja célozni, a mely rendszabályt a bérösszegeknek folytonos emelkedése teszi szükségessé. A jövő évben is több mint kétszáz ezer forintra fog menni az a többlet, melyet a katonai igazgatás a beszállásolási törvény alapján rendelkezésére bocsátott férhelyekért és tartozmányaikért fizetni lesz kénytelen.

Tanuk idézése büntügyi végtárgyalásokra. Az igazságügyminiszter a tanuknak nagyobb büntügyi végtárgyalásokra való idézése körül követendő eljárás tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki: „Az ügyvédi kamarák egyike évi jelentésében azt panaszolta, hogy nagyobb büntügyi végtárgyalásoknál, melyek előre láthatólag több napig tartanak, a kir. bíróságok az összes tanukat rendszerint mindjárt az első tárgyalási hatánapra idézik be, minek következtében a tanuk, főleg ha más községből valók, sokszor napokig kénytelenek a kir. törvényszék székhelyén az államkincstár költségére vesztegelni és munkaidőjüket várással eltölteni. Habár a bíróságok némelyike már ez idő szerinti is jobb beosztással él, mégis szükségesnek tartom a kir. bíróságokat figyelmeztetni, hogy a beidézéseket bizonyos tervszerű rendben eszközöljék, úgy hogy az mind az idézett tanuknak, mind az államkincstárnak minél kevesebb megterheltségével járjon.”

Ujdonságok.

Istenitisztelek. Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy június 25-én, délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben istenitisztelek fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívotnak. Korossy Emil, ág. ev. ut. lelkész. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő.

Tengerészeti akadémiába felvétel. A cs. és kir. hadügyminiszterium a cs. és kir. tengerészeti akadémiába való felvételre főgimnáziumot vagy főreáliskolát végzett tanulók részére pályázatot hirdet. Felvilágosítást ad a 23. hadkiegészítő parancsnokság Zomborban.

Kinevezés. A zombori pénzügyigazgató Radány Károly Flügyes újvidéki lakost, adóhivatali díjtalan gyakoronkjelöltté nevezte ki.

Alapszabályok. A szeghegyi olvasó-egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

A hólnapi hangverseny. Mint említettük a városi színházban tartják meg hangversenyüket Ney Dávid a m. kir. opera bariton-basszistája, Semsey Mária a m. kir. opera tagja, Liedl Ferenc hegedűművész és Pichler Elemér zongoraművész. Közreműködik a zombori kaszinó-egyleti dalárda is. A hangversenynek teljes műsora a következő: I. a) „Mythe hongroisc”, b) A nap lementé, c) Az arany lepke. Hegedűn előadja a szerző Liedl Ferenc ur. II. a) Mozart varázsfülvájából „Iris, iris” dalt, b) Reisz „Dalaim”. Énekli Ney Dávid.

A „BÁCSKA” tárcája.

Csüggedetten.

Beteg vagyok, nagyon beteg . . .

Ifjú erőm vége járja —

A lelkenem csüggedés ül,

Hamvadóban szívem lángja —

S hitem, erőm végtámasza

Gyengül lassan, érzem, elfogy —

Támaszát pedig ha veszté

A korhadt fa — a földre rogy . . .

Ósi csernek zúgó vihar

Üstökét ha meg is rázza —

Felleges ég bős haragja:

Villám hogy ha sújt is rája:

Helyén megáll! de ily gyenge,

En Istenem! el hogy bírja,

Ostorával minduntalan

A két kezét ha lesújtja? . . .

Ha vétkezék, a bünömért,

— Hogy megdobott az is, a kit

Imádtam, s mert hátlen levék

Hozzád, bennem kihalt a hit

S biztató remény elhagyott,

A jövendő aggaszt s a mult

Éget — bünhődésnek elég . . .

Elég atyám! tovább ha sújt:

Irtóztató az ostorod! . . .

Összetörve sújt le porba —

S ő a csalfa, csak kacagja,

Mert bünös bár, áldott sorsa . . .

De bünhődöm hogy ha már kell,

Ha földre engem sújt karod:

Add vissza hát bizó hitem,

Áldd őt — sújts, ha úgy akarod . . .!

Herke Mihály

RÓMAI ZARÁNDOKLAT.

Közl: Tiszatorok.

(Folytatás.)

Ezután a Laterani szt. János templomba jutottunk, mely latin keresztalakban épült s jelenleg uralkodó XIII. Leo pápa által tetemes költséggel restauráltott. A legenda szerint e templom kincstárában őrzetik azon asztal, melynél az Üdvözítő az utolsó vacsorát elköltötte apostolaival, valamint itt van Sobieskynek zászlaja is, melyet Bécsnél használt. Ezen templomban 23 pápa van eltemetve s 5 egyetemes zsinat lón benne megtartva. A templom egyik oldalán áll a keresztelő kápolna, gyönyörű freskókkal, hol nagy Konstantin császár megkereszteltetett s otlétünkör valami őt kisdiednek a keresztiség feladatott; — másik oldalán pedig egy hatalmas palota, melyben 161 pápa lakott s melynek falán a Rómába 1870 ben történt bevonulás alkalmával ejtett ágyúzás helyei, illetve a golyók által furt rések láthatók. Átellenében a palotának a S. Scala áll, vagyis azon szent lépcső, melyen az Üdvözítőt összekötött kezekkel Pilátushoz vitték, melyen a hívek térdelve mennek fölfelé hol azon nagy kápolna létezik, a mely sok időig a pápák házi kápolnája volt.

Tovább haladva a S. Croce in Jerusalemme bazilikába jutottunk, hol azon szent ereklyék őrzitnek, melyeket Konstantin császár édes anyja szt. Ilona Jeruzsálemből magával hozott. t. i. Jézus keresztjének egy része, egy tövis Jézus koronájából, egy szeg, egy része a feliratnak. Itt van a szent Ilona kápolna, melynek kövezete alatt Jeruzsálemből hozott föld van rejtve.

A S. Stephano Rotondó templomból, melynek

falain az első keresztények kioztatása szemléhető megható freskókban, Caracalla híres fürdőihez jutottunk, melynek berendezése, a romok után itélve, nagyszerűen kényelmes lehetett. A forum Trajanumot megtekintve a Mária neve és Lorettói kedves templomokba léptünk s az előbbiben esteli 7/8 óra tájban egy jésuita atya Mária beszédét hallgattuk, bámulva a lelkes előadás s a hívek nagy sokaságát. Hazafelé menet temetésről jövő fekete alakokkal találkoztunk arcaikon sűrű, kapucium féle fekete fátyollal, melyen a szemek részére volt csak két nyílás vágva, kísérteties, nem valami épületes látványt nyújt a szemlélőnek.

Május 22-én többen a szent Péter templom kupoláját másztuk meg elég fáradság mellett; de bőven jutalmazva lettünk a nagyszerű kilátás által, mely élénk tárukt. Majd a vatikánba léptünk, hol a szent atya rendes- és diszhintóit mutatták meg. Innét a vatikáni muzeumokba érkezünk, hol a remek szobrok, a Caracalla fürdőkből kikértült óriási, közöttük alabastron medencék, az egyes fejedelmek ajándékai a római pápák-nak, majd Szeitz híres freskói, a mumiák, a vatikáni kert, abban a bold. IX. Pius kedves sétahelye: lelkes bámulatba ejtettek mindnyájunkat.

Meghatva mentünk az apostolok idejéből annyira híres Via Appian a Calixtus katakombákba, vagyis azon szentelt helyekre, hol az első keresztények a föld alatt ásott üregekben az üldöztetések elől elrejtöztek, hol halottaikat, a számtalan vértanukat eltemették, hol milliókra ment az eltemetettek száma, kik között 12 pápa is létezik. Utunkban az emlékezetes „Quo vadis” kápolna előtt mentünk el, melyben az Üdvözítő lábnyomainak facsimileje, majd a szt. Sebestyén templomba érkezünk, hol Jézusnak a kőben megmaradt eredeti lábnyomai lónek mutatva, valamint szt. András apostol kezé. Csakhamar a Tiber tulsó partján fekvő Mária templomba jutottunk, majd szt. Cecilia templomába, hol a szt. nőnek háló- és fürdőszobája szemléhető. Innét S. Pietro in Montorio templomba érkezünk, mely a Janiculum hegyen, azaz ott épült, hol szt. Péter keresztire feszítettet s a kereszt helye, a gödör, melyben a kereszt állott, szemléhető, honnét kegyeletből egy kis földet vittünk ma-

III. „Leoncavallo“ Bajazok-ból, kettős, Nedda és Sylvio közt. Eneklis Semsey Mariska és Ney Dávid. IV. a) Valse Caprice, b) Legenda, Wieniawskytól. Hegedűn előadja Liedl Ferenc. V. „Harmonia dicsőéneke“ Huber Károlytól. Eneklis a kaszinó-egyleti dalárda, szóló részét éneklis Ney Dávid. VI. a) „Osszel“, b) Magyar népdalok, Franztól. Eneklis Semsey Mariska. VII. a) „A vándor“ Schuberttől, b) Del a „Büvös vadász“-ból, Weeber-től. Eneklis Ney Dávid. VIII. „Kossuth ábránd“. Előadja a szerző Liedl Ferenc. Helyárak: Proscenium páholy 5 frt. Páholy 4 frt 50 kr. Tálalás 1 frt 50 kr. Zárt-szék 3, 4, 5. és 6. sorban 1 frt. 7. és 8. sorban 80 kr. 9. és 10. sorban 60 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Karzati állóhely 40 kr. Karzati állóhely 30 kr. Jegyek előre válthatók Kollár József könyvkereskedésében. Kezdet 8 órakor. — A művészek tiszteletére adandó bankett is igen népszerű igérkezik. Az aláírások már napok óta folynak, s kétségtelen, hogy ez est a művel-vezet tekintetében is egyike lesz a legsikerültebbeknek.

Palánkáról írják: A palánkai önkéntes tűzoltó-egylet a f. évben óratornyot épített, a melynek beszentelési ünnepélye f. évi július hó 9-én fog megtartani, mely alkalommal Csopor Gyula járási főszolgabíró és t. főparancsnok nagyobb beszédet tart. A palánkai és az illoki dalárdegyesületek közreműködése is már biztosítva van. Gyönyörű látvány lesz a „bűvös barlang“. Szép lesz a Stauer által küldött tűzijáték is s nagyszerű az óratorny színes kivilágítása. Ezen impozáns ünnepélyt az egész vidék készült meglátogatni.

Magyar kivándorlók sorsa. A Braziliába kivándorló magyarok szomorú sorsát — mint a „P. N.“ írja — élénken illusztrálja az Ausztria-Magyarország rio-de-janeiroi képviselője. A konzulátus kiemelt jelentésében, hogy különösen a Jaramue- és Garibaldi-gyarmatokra kivándoroltakkal bántak el embertelen módon. A brazil kormány nem adta a kivándorolt munkásoknak az ígért földet, sem pedig a következő aratásig, a mint ígerte, nem látta el őket gabonával. A munkásoknak azt a részét, a mely mégis kapott munkát, nem készpénzzel, hanem pénzes utalványokkal fizették ki, melyeken a megszorult emberek csak nagynehezen és poton áron bírtak tudni. E jelentés alapján a magyar kormány felhívja a hatóságokat, hogy a braziliában való meggazdagodással terjesztett mesékkel szemben világossággal tegyék a néptant, s tárták fel előtte a valóságot és amennyire lehet, vessenek gátat a kivándorlásnak.

A m. kir. opera tagjai Hódosághon. Ney Dávid, Semsey Mariska, Liedl Ferenc és Pichler Gyula által folyó hó 11-én, a községi vendéglő nagytermében adott hangverseny egy erkölcsi- mint anyagi tekintetben a legteljesebb sikert eredményezte. Ugy a község, mint a vidék egész intelligenciája, számszerint 192 ember hallgatta végig azt a bravouros, remek játékot, mely hosszú ideig fogja emléktünkben tartani az igazán művészi estélyt. — A műsor minden egyes pontja után a termet zsúfolásig tömött közönség soraiból a tapsnak valóságos viharja zúgott föl, s különösen a Ney Dávid és Semsey Mariska által előadott minden darab után a lelkesedés olyan elementáris erővel tört ki, hogy műsoruknak minden pontját meg kellett ismételnök. — Anyagi tekintetben a koncert 317 frt 85 krnyi bevétellel járt, melyhez hozzájárult Ertl József 11 frt, Ertl István 5 frt, Hipp Dező 6 frt 13 kr, Kuzmiák Sándor 50 kr, dr. Lelbach László 10 frt, Mayer István 50 kr, Szalay Károlyné 2 frt, Szalay József — vesztett fogadás címén — 5 frt, dr. Szabó Józsefné 2 frt 70 kr, gróf Széchenyi Emil egy 20 koronás arany, Schwerer Mihályné 1 frt és dr. Skultéty Jenő 1 frt 13 kr föllízléssel. — A művészek tiszteletdíjának és a többi kiadásoknak levonása után fennmaradt 120 frtot a rendező bizottság az itteni kisedővönök adományozta. A hangverseny után világos-virradtig tartó tánc következett. A négyest 36 pár járta.

Művészestély. A Zilahy, Zilahyné és Gabányi-féle művészestély július hó 2-án lesz a városi színházban.

Kirándulás a Sikarába. A zombori polgári szerb dalárda e hó 25-én, vasárnap, társas kirándulást rendez a Sikarába.

Névmagyarosítás. Devics Lajos bajai lakos vezetéknévét belligyminiszteri engedéllyel Szentgyörgyre változtatta.

Halálozás. Szabadka Nándor, a zrínyi-utcai sörösarnok tulajdonosa, egy városzerte népszerűségnek örvendő polgártársunk, a napokban elhunyt. Temetése nagyszámú ismerőseinek, jóbarátainak és rokonainak részvételével ment végbe e hó 21-én délután. A kibocsátott gyászjelentés a következőképp szól: Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy hön szeretett testvérünk, sógorunk és nagybátyánk Szabadka Nándor folyó évi június hó 19-én, esti 9 órakor, életének 39-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Hült teteme június hó 21-én délután 5 órakor Szelence, kalap-utca 523. sz. a. lakházából fog a Szent-Rókus sarkterben örök nyugalomra helyeztetni. Lelki ügyeért az engesztelő szentmiséldozat folyó hó 21-én reggeli 9 órakor fog a róm. kath. szentegyházban a Mindenek Urának bemutatni. Zombor, 1893. évi június hó 20-án. Áldás emlékének! Az elhunytat siratják: Bittermann-Szabadka Magdolna, Müller-Szabadka Anna, testvérei. Bittermann Nándor, Müller Béla, sógorai. Bittermann Sándor, Bittermann Hermína férj. Vörös Tiborné, Bittermann Gyula, Bittermann Béla, nemkülönben számos rokonai és ismerősei.

Agyonütötte egy fadarab. Bogisits Nikola és Bogisits Gáspár parasztszócok, e hó 21-én a Dzsinitis Ferenc szállásán egy vastag szálfából pallódeszkákat akartak fűrészelni. Ugy szökték azt végezni, hogy egyik rendben fölül, a másik pedig alul húzza a fűrész. E végül gödröt ástak, hogy arra fektessék az egy méter átmérőjű fát és abban helyezkedjék el az, aki a nagy fűrész felé húzza. A gödrre két dorongot helyeztek el és arra hengergettek az óriási fatörzset. Mikor ez már rajta volt, az egyik dorong a nagy súly alatt a közepén birtelen ketté tört és egyik darabja úgy ütötte meg Bogisits Gáspárt, hogy az fél óramulva meghalt.

Öngyilkosság. Weber Károly, monostorszeghi illetőségű 19 éves legényember, volt ügyvéd irnok, majd biztosítási ügynök is, e hó 21-én este 8 és 9 óra között ellátogatott a Cservenka városrészben egy ismerősehez. Be volt borozva a fiatal ember s ennek tulajdonítható, hogy az esti látogatáshoz revolvért is vitt magával. Kényelemben helyezte magát ott és egymásután három durantot a szíve tájékába. Mind a három lövés erősen megsebesítette, de azért mind a három elkerülte a szívet, úgy hogy még ki is gyógyulhat a nagy bajból.

Jól sikerült érettségi vizsgálat. A zombori középkereskedelmi iskola érettségi vizsgálati kitérőn sikerültek. F. hó 21-én tartott az meg Czűrűs Ferenc kir. tanfelügyelő, mint a vallás- és közoktatásügyi — ugy Kulinyi Zsigmond ipar- és keresk. kamarai titkár, mint a kereskedelemügyi — miniszterek megbízottjainak ellenőrzése mellett. A hallott feleletek a jelölték képzettségének igen szép intelligenciája mellett bizonyították, a mit a vizsgálat végével a miniszteri biztosok hangsúlyoztak is a miert a vizsgálatok fölött teljes melegegedésüket s a tanári karnak a legmelegebb elismerésüket fejezték ki. Jelesen éretnek minősítették: Ernst Fülöp, Loschitz Ferenc és Raichl Kálmán; jól éretteknek: Brandecker Ferenc és Goldfahn Géza; egyszerűen éretnek: Bikár Milán, Radányi Frigyes, Gaál István és Török József. A kilenc jelölt közül tehát egy se vetett vissza.

Jóváhagyás. A belligyminiszter a felebbezések elutasításával jóváhagyta a mult évben Zentán megejtett tisztújást.

Baleset. Baumann takarékpénztári pénztárnoknak a kocsija e hó 21-én délután vízért ment az artézi kútra. A Baumann kis fiacskája — csupa játék — maga hajította a kocsit s így baladalt át a fűtéren. Az artézi kút közelében azonban leejtette a gyeplőt s hogy újból fölemelje, utána-hajolt. A lovak ekkor egyet rántottak, s ő a kocsit alá esett. Egy pillanat alatt nagy néptömeg verődött össze a fűtca sarkán, erre azonban már fölkapták a fűt s vitték hazafelé. A kis fiu arcán könnyű sebeket szenvedett s a kocsikerék keresztül ment egyik lábán. A szerencsés véletlennek köszönhető, hogy nagyobb baja nem történt.

Körözött irnok. Stark Kálmán, egy 28 éves, nőtlen ember, irnok volt a szabadkai kir. ügyészségnél. A sok büntégi aktában — hiszen folyton ezekkel volt dolga — eléggé tapasztalhatta, hogy az igazságszolgáltatás keze miut csipi nyakon a gonosztölvényeket. De azért ő is beletévedt a tilosba. Mindössze négy rendbeli család

miatt indították meg ellene az eljárás. Sőt meghozták az ítéletet is, de a mikorra a kuria is határozott; az ügyészségi irnok már nem volt a láthatáron. Most hát a szabadkai törvényszék köröző levelet bocsátott ki, mely szerint a magas bomlók, gesztenyeszin hajú irnok elfogandó — bárhol találják is föl — és a legközelebbi ügyészséghez kísérendő. Sic transit gloria mundi!

A Rudics-hagyaték. A néhai ifj. Rudics József-féle birtok hagyaték felosztás tárgyalása f. hó 24-én fog megtartani György István budapesti közjegyző irodahelyiségében. Vármegyénket, — mint érdekelte — az erre miniszteri jóváhagyással is felhatalmazott Schmausz Endre alispán fogja képviselni.

Gyilkos csöszök. Bőbity Aca gyurgyevői földesgazda 4 ökröt hajtott eladás végett a szabályi vásárra. Utközben azonban nem valami nagyon vigyázott a jószágokra, mert bizony azok a mosorini uton bementek a tilosba s finoman lakomároztak a fiatal kukoricahajtásokon. A csösz Mudri György a gazdálkodást észrevéve oda sietett s a gazdától zálogot kért. Erre még Bőbitynek állott feljebb s elkezdett Mudriat dulakodni. A furkós botokkal csak úgy igazában döngötték egymást. Mudri látván, hogy Bőbitytel nem bír, a gunyhóban levő fiát hivta segítségül. Az mindjárt elő is szaladt a töltött kécskővű puskával s azt minden tekerőirás nélkül Bőbityre sítottte. Bőbity a lágyékában halálosan találva összerogyott. A gyilkosokat meg a szabályi rendőrvédelmet elfogta s a szabályi járásbírósi bírtonbe kísértte. Bőbityet hazaszállították Gyurgyevóra, s alig hogy a vizsgáló bizottság előtt vallomást tett, kínos seibein meghalt. A golyók tüdejét és máját megsebesítvén, a hastegreben megakadtak.

Hamis koronák. Bizony a mi szép koronáink alig kerültek forgalomba, már is a hamisítás török a fejüket egyes pénzsovár emberek. Próbáltak először alumíniumból készíteni egykoronásokat, de a hamisításnak ez a módja nem bizonyult helyesnek, a mennyiben az így készített hamis koronák rendkívül könnyűségüknek fogva nagyon is felismerhetők. Legújabbban hát fehérből készült koronákat hoznak forgalomba, a melyek meglehetősen jól sikerültek. A király fejének és a főliratoknak metszése kitűnő, a hangról sem lehet ráismerni a hamisításra. Egyedül a köriratról lehet fölismerni a hamis pénzt. E fölirat „Bízalmam az ősi erényben“, ugyanis nincs — mint az eredeti pénzen — egy féle betűkkel a pénz peremén nyomva, hanem a „bízalmam“ szó dült betűkkel a mi tehát a hamisítást kétségtelenné teszi.

Névváltoztatás. Stern Salamon kishegyesi illetőségű szabadkai lakos vezetéknévét belligyminiszteri engedéllyel „Csillag“-ra változtatta.

Beküldetett. Tek. szerkesztő ur! A „Zombor és Vidéke“ csiörtörökön megjelent 50-ik száma „Megrázó szerencsétlenség“ cím alatt prigl.-sz.-iváni „levelezőtől“ hirt közöl, melyben az én csekélységemre is történik hivatkozás. Előre bocsájtásával annak, hogy jelen soraimmal nem akarok hirteli polemikát kezdeni s ez ügyben ez első és utolsó hirteli nyilatkozatom, a fent hivatkozott cikkely egyenlő közlését redukálnom kell az azokat megillető értékükre. Az orvosi dolgokban ugy látszik meglehetősen tájékozatlan „levelező“ ugyanis arról tudósítja lapját, hogy dr. Vadas ur és én a gyermeknek gép által összetört kezét meg nem menthettük és dr. Donoszlóvit ur a szerencsétlenül járt gyermeknek bal karját kénytelen volt levágni. Nem is szólva semmit a szoban forgó cikkely erősen reklám szagáról, — mert hát kinek-kinek különböző számu bámulója lehet, annyit azonban megkívánhatunk egy „levelezőtől“, aki a szó nemesebb értelmében akar „levelező“ lenni, hogy ha már valakit triumfálni akar, ne tegye azt mások rovására, mert a tény az, hogy mi az apának mindjárt kijelentettük, hogy a gyermek kezét meg nem menthetjük s ha ma nem, hát holnap amputálni kell, nem hallgatván el azon káros következményeket sem, melyek a késedelemből a gyermekre származhatnának. Ezen kijelentésünkkel szemben a szülőök hallani sem akartak az amputációról s így nekünk nem maradt más hátra, mint a sebet — a szűkességekkel ellátva — sorsára hagyni. Másnap azonban az apa saját szemével győződve meg, hogy a kéz meg nem tartható, ismét dr. Vadas urt küldött, ki nem lévén odahaza,

dr. Donoszlóvit ur jutó amputálja. Itt azután a „dolgot, de most már a lényeg dicsőíteni akar, mert lovit ur karját vágta el“ hogy dr. Donoszlóvit ur „levelezőjének“, hogy őt ott kart amputálni, hol a elég a kezét is eltávolította. S ha jelen soraimnak minthogy ily vádat egy is elértem cíomat. Ez az zódhetik, ha a szülőöknek ellenkezőt, vagy ennek közlésében csakis a ross után fogadja tek. szerkesztését. Zombor, 1893. évi telője dr. Duchon János.

Városi

Fegyveradó. A városi kinek vadászatra használni szintén azon fegyverek vadász cselekdjei, a vadak őrzésére alkalmazott cselekedetek vagy erdő-gazdaságban alkalmazott erdőkerülők birtokában fegyver illetve vadászati adóját kik csak fegyveradó letére nézve a városi adóját kik fegyver és vadászati hivatal veti ki és szedi be alapjúl az adóköteles bejelentés az, a ki a fentebbiek szerköteles a birtokában lévő fegyvereket számszerint és vajjon a fegyverek egy, vagy és a bejelentést lakásának kezüleg aláírni. — A bejelentés esetében a fegyveradó a bejelentési irlapot a városi hivatalba kell kitöltendik. — A fegyverlapok a város adóügyi osztály meg. — Mindezekre való f a város mindazon lakosait, vagy fegyvereknek birtokosait 1893/4. évre leendő fegyverrendelet bejelentéseiket f. adóügyi osztályánál okvetlen évközben lép adóköteles fegyver ezen fegyveret a birtok alatt bejelenteni. Azok, kiknek fegyverek birtokosai fegyvereket, ha eddig meg egyszerűsmdnkorra a város kint bejelenteni és maguk aziránti bizonyítványával elver vagy fegyverek adóné iránti bejelentések szintén a város polgármesterénél nyújben a vadászati jog gyakvagy a az eddig élvett adó bejelentést azonnal megmenetik, hogy az a ki adóköte elvonja, vagy az, adómentesség tartozott eseteket kivéve elhivatkoz, vagy adó alól elvon után, az 1883. évi XXIII. tdelés szerint 10 forinttól 20 köteles lesz fizetni.

Művészet

Magyarország az Weninger János hirtelirő szá „Országgyűlési Értesítő“ nevű alá egy ily című, füzetes kiadás lesz az a milleniumra tervezédes társadalma írásai jelölmes füzetes kiadásban bekötésű táblák járulnak. intelligens egyén arcképe, el tetési közölve lesznek, mind hogy a jelenkor társadalmi adva, de rendkívül fontos ad az egyes családok összekötése is, és így számtalan család eredetere, illetve rokonai arcképek és életrajzok — akik az emlékalbum elején sorrendben közöltöttek, amik sebbe jutnak, az album utolsó névmutató lesz, melynek seg és az egyes családok arcképe ható lesz. Ez emlékalbumot társadalom „Lexikon“-jának egyénekre és családokra vonatkozó jelenkorra, de a késő utokorra ban beláthatlan előnyökkel sző folyó hó 15-től, esetleg 20-1-én és 15-én füzetes kiadás nagyságban) fog megjelenni lése, illetve az országos kiállítását, a midőn pompás díszszereplni fog. E nagyszabású kívüli érdekes részét fogja ké éves társadalmi fejlődéséről kezdve korunkig, melynek és kiadóhivatali irodalmi pályaszabásu mű előfizetési ára: egy frt, negyedévre 3 frt; havonizetenként, nagy album alakú (1 korona). Az előfizetési pénzes társadalma írásban és (VII. kertlet, óvoda-utca 5. sz.)

A „Fővárosi Lapo irodalom leggazdagabb, legta megjelenő közlönyét a közlegközönség szíves figyelmébe ajánújév óta újult erővel folytatja tartalmát tekintve, tartalmasabb katársai, élükön Jókai Mórral,

gunkkal. A Tasso völgye mellett, hol a nagy férfiú oly szívesen időzött, elhaladva, egy nap ismét elmúlt tanulságos élvezetek között.

Pünkösöd után kedden a Pantheon rövid megtekintése után, hol a híres festő Raphael, szemből pedig Viktor Emmanuel sirja látható, Szt. Ignác templomába jutottunk, hol Szent Alajos sirjánál imát mondva, megtekintettük szobáját, melyben lakott, s kéziratait, melyek gondosan őriztetnek. Csakhamar ismét a vatikáni palotákba siettünk, hol a híres Scala Regia fölháladva, a híres Sixtini kápolnába értünk, hol XIII. Leo pápává lón választva. Bámulatlán szemléltük a világhírű festményeket egy a falon, mint a menyezeten, melyeket Michel Angelo festett. Remek a főoltár, mely az utolsó ítéletet ábrázolja. Midőn Michel Angelo a festményekkel elkészült, egyik bibornok véleményét kérte azokra nézve; a bibornok dicsérettel halmozta el a kitűnő mestert s csupán azon megjegyzést tette, hogy nagyon sok a képen a mez nélküli alak. Ezen megjegyzés a festőt felbosszantotta s a bibornok hü képét a pokolba kárbozottak alakjai közé festette kínos arckifejezéssel, mit látva a bibornok, kérte az akkori pápát, ne engedje rajta e szegényt, hanem parancsolja a mesternek, hogy arcképet tüntesse el az elkárhozottak csoportjából. Erre a pápa mosolyogva jegyezte meg, hogy ha a purgatóriumba került volna, onnét csak ki tudná szabadítani, de a pokolból nincs szabadulás. S a bibornok arcképet mi is valamennyien érdeklődve néztük a kép baloldali alsó sarkában.

Megbámulva a Sixtini kápolnát, Rafael Stanzait, azaz azon szobákat tekintettük ki mondhatlan élvezettel, melyeket maga a birneves festő látott el világhírű festményeivel. Ki sem lehetne fogyni a dicséretből, ha e remek képekről, a Madonnákról, a „Kereszt gyözelme a pogányásg felett“ stb. szólni akarnék. Csak örvendeni tudunk, kik e festményeket láthattuk s a vatikán műkincseiben gyönyörködhettünk.

Eljutottunk még az nap a Germanico Hungaricum papneveldébe, hol a biboros hercegrímás szállva volt s élvezettel néztük a csinos kápolnát, hol a növendékek ájtatoskodnak. Kellemesen lepett meg mindnyájunkat a

piros reverendát viselő kis „gyalog bibornokok“ (mert így nevezetik Rómában a klerikusokat szemben a bibornokokkal, kik hálomlás szerint sohasem szoktak gyalog járni az utcákon) egészséges jó kinézése s a meglegedettség arcaikon. A szemináriumról a „Szt. Angyalokról“ nevezett remek templomba érkeztünk, amely templom most Gruscha bécsi biboros érseké, azelőtt pedig nagynevű, áldott emlékü főpásztorunk Haynald bibornoki temploma volt. Meghatva szemléltük a szép bazilikát s benne az elhunyt bibornok-érsekünk által ajándékozott két hatalmas, értékes szobrot, az „Imádság“ és „Emlékedés“ szobrait. Imát rebegve, a közeli új templomot, „Jézus sz. szíve“ pompás kis templomát tekintettük meg, miközben a gyönyörű szökőkút és Dioeletian fürdőjének — melyek állítólag egész Rómában a legnagyobbak voltak — romjai mellett elhaladtunk.

Mély meghatottság vett rajtunk erőt, midőn a messze fekvő szt. Lőrinc templomba értünk, hol tudvalevőleg XIII. Leo püspökké szenteltetett s hova elődje, IX. Piusz temetettini óhajtott. Lépcsőkön jutottunk a nagy pápa IX. Piusz sirjához, amely kívánságához képest igen egyszerű, de annál remekebb maga a kis kápolna, melyben fekszik, melynek falai a legdrágább, gazdagon aranyozott s élénken színezett mozaikkal vannak kirakva. A falakon helyek vannak hagyva meghatározott díjak mellett cimerek beillesztésére, melyek között kedves volt látnunk főpásztorunk Császka érsek Crucis amore cimereét meg szepesi püspök korából Scopusium körülíráttal. Ájtatos ima végeztével beirtuk neveinket az ott talált vendég-, azaz emlékkönyvbe.

A temetőbe léptünk ezután, hol a nagyszerű rend, a hatalmas sok szép síremlék meglepett. Meghatott különösen a főkaputól mindjárt jobbra egy nő síremléke, melyet nejeinek készítet egy szobrász. A nő könnyed házi öltönyben — mely a csillogó márványban remek kivitelű — lehajolt bánatosan, hogy gyermekének az utolsó csókot adja. Kőnyes szemekkel néztük e síremléket, valamint egy másikat, hol az anya ravatalon fekszik s két-három éves gyermeke lábujjhegyre áll, hogy anyjáról a szemfedőt lehúzza s az anyát, kiről azt gondolja gyermeki ésszel, hogy csak alszik, fölkelte.

dr. Donoszlóvit ur jutott a feladathoz, hogy a kezét amputálja. Itt azután a „levelező” ismét alaposan elveti a dolgot, de most már annak kárára, kit úgy látszik éppen dicsegni akar, mert azt mondja, hogy dr. Donoszlóvit ur karját vágta le a gyermeknek. Nem hiszem, hogy dr. Donoszlóvit ur megköszönje az ő jóakaró „levelezőjének”, hogy öt orvosi műhibával vádolja, mert ott kar amputálni, hol a kézközépek roncólása folytán elég a kezét is eltávolítani — orvosi műhiba volna. S ha jelen soraimnak más eredménye nem is volna, minthogy ily vádat egy kollega fejről elhárítanak, már is elértem céloimat. Ez az igazság, miről bárki meggyőződhetik, ha a szülőköt meg akarja hallgatni s aki ezzel ellenkezőt, vagy ennek elhallgatásával állít valamit, azt közlésében csakis a rosszhiszeműség vezetheti. Ezek után fogadják tek. szerkesztő ur nagyrabecsülésem kifejezését. Zombor, 1893. évi június hó 22-én. Mely tisztelője dr. Duchon János.

Városi ügyek.

Fegyveradó. A városi tanács közlése teszi, hogy a kinek vadászatra használható lőfegyverek után, ugyancsak azon fegyverek után is melyek családtagjai, vadász cselédjei, a vadak gondozására és erdő területek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő- vagy erdő-gazdaságban alkalmazott csöszök, pásztorok és erdőőrök birtokában vagy használatában vannak: fegyver illetve vadászati adót fizetni kötelesek. Azoknak adóját kik csak fegyveradó fizetnek Zombor város területére nézve a városi adóhivatal, azoknak adóját pedig kik fegyver és vadászati adót fizetnek a m. kir. adóhivatal veti ki és szedi be. A fegyveradó kivételének alapjául az adóköteles bejelentései szolgálván, ennél fogva az, a ki a fentebbiek szerint csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható fegyvereket számszerint és annak megjelölése mellett, vajjon a fegyverek egy, vagy két csövűek-e, bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos feljegyzésével sajátkezüleg aláírni. — A bejelentés először a törvényben, mely esetben a fegyveradó köteles bementése szerint, a bejelentési űrlapot a városi adóügyi osztály közepi kitérítendik. — A lőfegyverek bejelentésére szolgáló űrlapok a város adóügyi osztályánál ingyen szerezhetők meg. — Mindezekre való figyelemmel, felhívja a tanács a város mindazon lakosait, kik adóköteles fegyvernek vagy fegyvereknek birtokában vannak, miszerint az 1893. évi leendő fegyveradó-kivétel céljából a törvény-rendelte bejelentéseiket f. évi július hó 4-éig a városi adóügyi osztályánál okvetlenül nyújtsák be. A ki pedig évközben lép adóköteles lőfegyvernek a birtokába, tartozik ezen fegyverét a birtokbavételétől számított 8 nap alatt bejelenteni. Azok, kik a törvény szerinti adómentes lőfegyvereknek birtokában vannak, kötelesek ezen fegyvereket, ha eddig még meg nem történt volna, — egyszerűsített módon a városi adóügyi osztályánál egyenként bejelenteni és magukat a városi adóhivatalnak aziránti bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyver vagy fegyverek adómentesek. — A vadászati jegy iránti bejelentések szintén a fent kitett határidő alatt a város polgármesterénél nyújthatók be. Ha valaki évközben a vadászati jog gyakorlását megkezdeni kívánja vagy az eddig élvezett adómentessége megszűnik, a bejelentést azonnal megtenni köteles. — Végül felemlítetjük, hogy az a ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, vagy az adómentes lőfegyvereket a törvényben meghatározott eseteket kivéve vadászatra használja, az eltitkolt, vagy adó alól elvont minden darab lőfegyver után, az 1883. évi XXIII. t. c. 43. §-ában foglalt rendelkezés szerint 10 forinttól 20 forintig terjedhető bírságot köteles lesz fizetni.

Művészet és irodalom.

Magyarország ezredéves társadalmá. Weninger János hírlapíró szerkesztése és kiadásában az „Országgyűlési Értesítő” nyomdájában most kerül sajtó alá egy ily című, füzetes kiadású munka. Emlékalbum lesz az a milleniumra vonatkozólag, „Magyarország ezredéves társadalmá (írásban és képen)” címmel, terjedelmes füzetes kiadásban, melyhez annak idején díszes bekötésű táblák járulnak. Ez emlékalbumban minden intelligens egyén arcképe, életrajza és családi összeköttetései közölve lesznek, miáltal nemcsak az lesz elérve, hogy a jelenkor társadalmá a késő utókorunk át lesz adva, de rendkívül fontos adatokat foglal majd magában az egyes családok összeköttetéseinek ismertetésére nézve is, és így számtalan család nyerhet tájékozást a saját eredetéről, illetve rokoni ágazatairól vonatkozólag. Az arcképek és életrajzok — kivéve az ország dignitásait, akik az emlékalbum elején lesznek csoportosítva — oly sorrendben közöltöttek, amilyenben azok a szerkesztő-ségbe jutnak, az album utolsó lapjain azonban betűsoros névmutató lesz, melynek segítségével bárkinek életrajza és az egyes családok arcképsorozatja könnyen feltalálható lesz. Ez emlékalbumot tehát méltán nevezhetnők a társadalom „Lexikon”-jának is, melyben a társadalmi egyénekre és családokra vonatkozó adatok nemcsak a jelenkorra, de a késő utókorra nézve is számtalan irányban beláthatatlan előnyököt szolgáltatnak. Ez emlékalbum folyó hó 15-től, esetleg 20-tól kezdve minden hónap 1-én és 15-én füzetes kiadásban (22 x 28 centiméter nagyságban) fog megjelenni és a millenium megünneplése, illetve az országos kiállítás alkalmával nyeri befeljezését, a midőn pompás díszkötésben a kiállításon is szerepelni fog. E nagyszabású irodalmi terméknek rendkívül érdekes részét fogja képezni Magyarország ezredéves társadalmá írásban és képen” kiadóhivatalába (VII. kerület, óvoda-utca 5. sz. II. emelet) intézendők.

A „Fővárosi Lapok”-at, a magyar szépirodalom leggazdagabb, legértelmesebb, minden nap megjelenő közlönyét a közölgő fél év alkalmából a művelt közönség szíves figyelmébe ajánljuk. Ez a jövővi vállalat újév óta újult erővel folytatja pályafutását, szépirodalmi tartalmát tekintve, tartalmasabbá s élénkebbé vált. Munkatársai, élőkön Jókai Mórral, a legismertebb s legked-

veltebb szépirodalmi írók; napi érdekű közleményeit pedig, melyek nem egyszer feltűnést keltenek, a journalistika legkiválóbb írói szolgáltatják. Közül a lap évenként több eredeti és külföldi regényt, melyek kötetekbe válogatva, a vállalat előfizetési árát jóval túlhaladnák; rövidebb és hosszabb elbeszéléseket, költeményeket, szellemes csevegéseket, eredeti leveleket Európa minden nagyobb városából; éber figyelemmel kíséri a képviselőház üléseit, a társadalmi élet mozzanatait, ismerteti az irodalom, művészetek minden újdonságát s divattudósításait a legelőbbkelő cégek, a párisi lapokkal egyidejűleg szolgáltatják. A lap újévtől kezdve minden vasárnap illusztrált mellékletet ad, mely a divat legújabb jelenségei, a háztartás, lakásberendezések stb. felől tájékoztatja az olvasót és ezek mellett egész tömeget hozza az apró vegyes közleményeknek. A „Fővárosi Lapok” mostani alakjában és beosztásával, nem csupán legértelmesebb szépirodalmi lapunk, hanem egyáltalán olyan közlöny, mely a közönséget minden irányban élénken és gyorsan tájékoztatja. A „Fővárosi Lapok” előfizetési ára: egy hóra 1 frt 40 kr., egy negyedévre 4 frt. Megrendelő cím: „Fővárosi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Ferenciek-tere 3.

Jókai Mór képes diszkiadásának nyolcadik füzetét most hagyta el a sajtót. Ezen füzet, mely a Magyar Nábob folytatását tartalmazza, a szövegképekben kívül ismét egy színes aquarellképet is tartalmaz. Az eddig 8 füzetben már 4 ily aquarellt nyújtott a kiadó s a következő füzetekben további 4 színes aquarellkép várható. A képek a diszkrét színezés, művészi fel fogás és tökéletes reprodukció remekeinek mondhatók. A Magyar Nábob ezen diszkiadása 17—18 füzetben Jókai Mór jubileumára teljesen elkészül s az ünneplésnek egyik legszebb emléket fogja képezni. Egy-egy füzet ára 40 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

Gymnáziumi tornaverseny.

A nagy- vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a tanuló ifjúság testi kiképzésére az eddiginél nagyobb gondot fordítván, e végből elrendelte, hogy a tanítványok a tanév végén évenként *intézeti tornaversenyt* rendezzenek. A zombori állami főgymnázium a maga tornaversenyét folyó hó 24-én (szombaton) d. u. 5 órakor, a megyeház jobb oldalán levő s e célra berendezett téren fogja megtartani. Tekintettel arra, hogy e tornaversenyen főgymnáziumunk az érdeklődő közönséget tájékoztatni kívánja a testi képzettség azon fokáról, melyet a gymnáziumi tornászok általában elértek, e tornaversenyre a tanulók hozzátartozóit és általában az érdeklődő t. c. közönséget tisztelettel meghívja a főgymnáziumi igazgatóság.

A tornaverseny programja:

- I. rész.
  1. A főgymnáziumi ifjúságnak zeneszó mellett való elvonulása az intézetből (Gromon és Kosuth utcán át) a versenyterre, a hol négyszög körvonulás és osztályonkénti oszlopokban való felállás történik.
  2. A gymnáziumi énekkar éneke.
  3. Az összes osztályok szabadgyakorlatai.
  4. Az I. osztály tornászai.
  5. Szergyakorlatok az összes osztályok közreműködése mellett.
  6. Tornajátékok.
- II. rész.

Versenyek.

  1. Mászás póznán II—III. osztály.
  2. Mászás kötélben III—IV. osztály.
  3. Függeszkedés V., VI., VII. és VIII. osztály.
  4. Futás.
  5. Kötél-huzás V., VI., VII. és VIII. osztály.
  6. Súlydobás V., VI., VII. és VIII. osztály.
  7. Távol — magasugrás V., VI., VII. és VIII. osztály.
  8. Katonai rendgyakorlatok.

A fogyasztási szövetkezet áruai.

A zombori fogyasztási egylet kiküldött héttagny bizottsága a tagokhoz a következő felhívást bocsátotta ki:

A zombori fogyasztási egylet mint szövetkezet, f. év május hó 28-án tartott közgyűlésen az egylet megszűntetését határozta el azzal, hogy a további megrendelések beszüntetése mellett a raktáron levő áru a tagok közt szétosztassék.

A határozat szerint köteles minden egyes tag az aláírt tüzletrészek erejéig kivásárolni és azt öt havi egymásután következő részletekben lefizetni. — A befizetés és az egylet megszűntetéseig fizetendő tüzletrész csak a hitelezők kielégítése után kerül leszámlásra.

Ennél fogva felhívjuk uraságod saját érdekében ezen vásárlást mielőbb és pedig még e hónapban teljesíteni, mert kinem vásárlás esetén kénytelenek leszünk a közgyűlés határozata alapján, vagy belátásunk szerinti árukat félre tenni uraságod részére, s erről értesíteni s ha el nem vitéti kárára elárverezni, vagy pedig a még raktáron levő mintegy 1600 frt értékű árut árverezés útján eladni. — Az eljárás bármelyikét foganatosítsuk, minden egyes tag nagyobb veszteséget háróthatik, ellenben előre látható, hogy mi veszteségünk sem lesz, ha minden tag kivásárolja az aláírt részjegyek megfelelő összeget. Ha fontolóra vesszük a helyzetet, mi sem természetesebb, mint az, ha az árut kivásároljuk, mert ha bár mi árut is kellene átvennünk, még mindig előnyösebb, mint hogy a bekövetkező kárt kellene minden ellenérték nélkül fedeznünk.

Mindent elkövetünk, hogy az egylet tagjait a károsodástól megmentsük, ez a célja ezen felhívásnak is, melyet szíves figyelmébe ajánlunk.

Az igen jónak előismert ó-borok árai leszállítottak, úgy, hogy az I-só minőségű asztali fehér bor literje csak 36 kr és a siller 32 kr, a vörös bor ára mely ugy is olcsó megmarad 42 kr; a raktáron még meg levő árú a következők:

Villányi ó-vörös bor mintegy 150 liter, ó-fehér bor mintegy 1000 liter, ó-siller bor mintegy 1400 liter, fehér és siller bor készpénz mellett nagyobb átvételnél kedvezmény adatik.

Alföldi cognac ****-os 25 palack á 1 frt 95 kr, ***-os 25 palack á 1 frt 65 kr, alföldi különlegesség barack cognac 18 palack á 1 liter 1 frt 50 kr, 16 palack 0-7 literes 1 frt 10 kr.

Különbé likőrök 25—30 üveg á 40, 55, 60, 75, 80 kr és 1 frt.

Ásványvíz: Mohai Ágnes 1-5 literes 16 üveg á 26 kr, Parádi 31 nagy üveg á 20 kr, 66 kis üveg á 14 kr, Budai keserű 33 üveg á 20 kr.

Rum: jamaikai mintegy 10 liter á 2 frt 50 kr
 ananas " 25 " á 2 frt 20 kr
 cuba " 4 " á 1 frt 30 kr
 braziliai " 25 " á 1 frt.

Sósorszesz: Kevés készlet, nagy üveg 85 kr, kis üveg 40 kr.

Finom zsemlyeszit á 13 kr, mintegy 5 mm. a többiekből kevés van még.

Rizskása: carolin olasz 000000-ás mintegy 60 kiló á 32 kr. Bab mintegy 80 kiló á 7 kr. Lencse mintegy 10 kiló á 32 kr. Tarhonya mintegy 10 kiló á 26 kr.

Kávé: igen finom mocca mintegy 15 kiló á 2 frt 10 kr
 " " java " 30 " á 2 frt — kr
 " " gyöngy " 20 " á 2 frt 10 kr
 kiváló " cuba " 30 " á 1 frt 60 kr

Pótkávé: Hauswald megfelelő készlet virágos bögre 22 kr, fehér bögre 18 kr, 1/5 kilós dobozban 12 kr és függő pótkávé 1/4 kilós csomag 12 kr és 1/8 kilós csomag 6 kr.

Paprika: különleges róza mintegy 13 kiló á 1 frt 20 kr, király mintegy 20 kiló á 50 kr, különleges szóró nélkül 1 doboz 35 kr, különleges szóróval 1 doboz 9 kr, meglehetően készlet.

Gyujtófa: az árjegyzék szerint meglehetően készlet.

Fűszerek: safrán, vanília, hors egész és törött, szegfűbors egész és törött, fahéj törött, majorána, szegfűszeg, borkő, gyömbér, szerecsen dió és szerecsen dió virág, babérlevél, salétrom megfelelő készlet.

Kandisz cukor megfelelő készlet 1 kiló 30 kr. Szardella megfelelő készlet 1 drb csak 2 kr. Fénymaz megfelelő készlet nagy doboz 8 kr, kisebb 4 és 2 kr. Keményítő kevés készlet 1 kiló 34 kr. Kékítő papír 1 csomag készlet 1 iv 4 kr. Hegyi és sűrűkreta megfelelő készlet. Szilvaiz kevés készlet 1 kiló 26 kr. Padlómaz kevés készlet 1 doboz 75 kr, 5. és 6-os szám.

Aixi olaj: van egy hordó 102 liter az azonban csak az esetben lesz megkezdve, ha a szükség kívánja, készlet van azonban 10 üveg á 25 kr.

Petroleum: valódi amerikai 1 liter 17 kr készlet 250 liter, császár olaj 1 liter 22 kr leszállított áron készlet 250 liter, ez utóbbi készpénz mellett nagyobb átvételnél kedvező engedménnyel.

Jegyzet: Készletben van mintegy 15 kis hordó igen ajánlható és jutányos árban, borral együtt is átvethetők. Lisztes zsákok igen jó karban 1 drb 20 kr, egyéb zsákok 10—15 kr. A raktár 8—12-ig és 3—8-ig nyitva van.

Zombor, 1893. évi június hó 21-én.

A kiküldött héttagny bizottság.

Közgazdaság.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara

1893. évi június hó 27-én (kedden) délután 1/2 5 órakor saját helyiségében közgyűlést tart. Táragsorozat: A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. — Elnöki jelentések. — Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. — Interpellációk és indítványok. — A tárgysorozat kiadásáig bejelentve: Szarvady Lajos beltag indítványa, hogy kérelmeztesse Szabadkáról Szegedre késő esti vonatok közlekedése. — A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a „Pesti magyar kereskedelmi bank” 900 frtos ösztöndíja ügyében. (Az elnökség javaslatával). — A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a selyemtenyészés fejlesztése ügyében. (Az iparosztály javaslatával). — A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a „Cipész-szak-ismertető könyv” terjesztése ügyében. (Az iparosztály javaslatával). — Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter ur leirata az 1892. évi jelentés vételéről. — A kereskedelemügyi miniszter ur leirata a honvéd-cipők szállítása ügyében. (Az elnökség jelentésével). — Az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottságának átirata, melyben a kamarától adminisztrációjának és pénzkezelésének ellátását kéri. (Az elnökség javaslatával). — Az országos m. kir. statisztikai hivatal átirata az áruforgalmi kimutatások havonkénti közreadásáról. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — Az országos statisztikai hivatal átirata, melylyel az „Iparcímár” tíz példányát bocsátja a kamara rendelkezésére. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — A temesvári kamara átirata tökékmátadó ügyében tett újabb fölterjesztés pártolásáért. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — A győri kamara átirata azon kezdeményezésének pártolásáért, hogy a nyestermentyek tőzsdéi súlyegysége 50 kilóban jegyeztesse. (A kereskedelmi osztály javaslatával). — Elnöki előterjesztés az ipartestületek miskolci országos gyűlésének megtartásáról. — A bódmezővásárhelyi ipartestület átirata Megyélka József kamarai tagsága ügyében. — (Az elnökség jelentésével). — A „magyar műkertészek és kertgazdák” szegedi egyesületének kérése a virágkiállításra versenydíj kifizetéséért. (Az iparosztály javaslatával). — Több ipartestület és iparskolai bizottság kérése tanoncmunka-kiállítási díjak megszavazásáért. (Az elnökség jelentésével). — A szegedi polgári dalárda meghívása 25 éves jubileumi ünnepére. (Az elnökség javaslatával). — A pásztoi ipartestület meghívása augusztus 20-iki zászlószentelési ünnepére. (Az iparosztály javaslatával). — Brázay Kálmán kérés a cukorforgasztási adó eltörlését célzó kezdeményezése ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával).

Naptár.

Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Pént.	Ediltrud	Ediltrud	11 Bart. és Barn.
24 Szom.	K. sz. János	Iván	12 Onnfrus
25 Vas.	A 5 Vilms. hv.	A 4 Vilmos	13 C 4 Aquilina
26 Hétfő	János és Pál	János és Pál	14 Elizeus
27 Kedd	László kir.	László	15 Amosz pr.

HIRDETÉSEK.

Tanitói állásra pályázat.

Az üresedésbe jött csávolj-józsefházi (Bács-Bodrogh m.) tanitói állásra pályázat nyitattik. Javadalma: 1. készpénzben 150 frt; 2. 16 osztr. mérő tiszta buza; 3. 8 osztr. mérő rozs; 4. 8 osztr. mérő árpa; 5. 8 osztr. mérő szemes kukorica; 6. nyári legeltetési jog 4 drb marha számára; 7. 70 bécsi mázsa széna; 8. 50 bécsi mázsa őszi szalma; 9. 5 méterül lágy tűzifa; 10. szabad lakás az iskola melletti helyiségben és ¼ hold kerti föld. A folyamodványok kellelőleg felszerelve **jövő július hó végéig** az érseki hatósághoz nyújtandók be.

Kalocsa, 1893. évi június hó 17-én.

3--1 **A kalocsai érseki uradalom.**

5633. sz.
1893.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járáshoz tartozó Ada községében egy 400 frt fizetéssel javadalmazott irnoki állás megüresedvén, ennek betöltésére pályázat nyitattik, felhívják mindazok, kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy kérvényeiket Bács-Bodrogh vármegye bizottsága által 1887. évi 6-ik szám alatt alkotott szabályrendelet II. fejezet 9. §-a értelmében felszerelten alulírt főszolgabírónál **follyó évi július hó 15-éig** nyujtsák be; megjegyeztetvén, hogy a pályázók közül a jegyzői szigorlatot letett egyének előnyben részesülnek.

Zentán, 1893. évi június hó 16-án.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró.

2--1

Hirdetmény.

A zombori export-gőzmalom részvénytársaság alapítói részéről ezennel a t. c. részvényesek tudomására hozatik, hogy a részvénytársaságnak a keresk. törv. 154. §-a értelmében leendő megalakulása tárgyában a közgyűlés **1893. évi június hó 26-án, a zombori kereskedelmi és iparbank helyiségében, délután 3 órakor** meg fog tartani, melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Alapítók jelentése.
2. Közgyűlési elnök választása.
3. A részvénytársaság megalakulása.
4. Az alapszabályok megállapítása.
5. Igazgatósági és felügyelő-tanács választása.
6. Az alapítóknak a keresk. törvény 152. §-ában megállapított felelőség aluli felmentése.

Zomborban, 1893. évi június hó.

Az alapítók.

2175. szám.
kig. 1893.

Hirdetmény.

Ó-Kanizsa község elüljárósága által közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező községi csárda **1893. évi június hó 24-én d. e. 10 órakor** Ó-Kanizsa községében három egy-másután következő évekre hasznóberbe fog adni. A feltételek Ó-Kanizsa község I-ső jegyzői irodájában az árverés napjáig mindennap a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ó-Kanizsán, 1893. június 10-én.

Mihályi Sándor, közs. I. jegyző. **Koncz János,** közs. I. bírő.

4670. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Kula községben üresedésben levő 350 frt fizetéssel összekötött községi irnoki, esetleg az ezen állás betöltése által megüresülő 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **hozzám f. évi június hó 30-ik napjáig** benyujtsák.

Kula, 1893. évi június hó 9-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2--2

4758. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Veprovác községben üresedésben levő 240 frt évi fizetéssel javadalmazott községi gyalogrendőri állás betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **hozzám f. évi június hó 30-áig** benyujtsák.

Kula, 1893. évi június hó 12-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2--2

3728. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett Titel községben hivatalvesztés folytán megüresült jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t. c. értelmében felszerelt kérvényeiket s a szerb nyelvben való képesítésüket igazoló bizonyítványaikat **hozzám f. évi július hó 10-ének délutáni 5 órájáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak. A jegyzői állás javadalmazása egy évre 600 frt fizetés és 150 frt lakbér.

Kelt Titelen, 1893. évi június hó 10-én.

VOJNITS,
főszolgabíró.

3--2

Legjobb gyártmány.

Peronospora fecskendők
ötös vörösrézből 14-16 és 18 forint.

Valódi peronosporin por
kiloja 95 kr.

Községeknek, kereskedőknek, szőlőtulajdonosoknak nagyobb vételnél meglehetősen árcedőmény.

Meggondolások gyorsan és pontosan eszközöltemek.
A permetezőkért, ugyancsak a peronosporin porért szavatolok.

Teltsch Gáspár,
peronospora fecskendő gyártója ZOMBORBAN.

Legjobb gyártmány.

150 és 157. szám.
kv. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági tek. kir. járásbíró 1893. évi 1617. és 1656. számú végzése következtében Baum Henrik kulai és Köbl Agoston budapesti kereskedő cégek javára Wetzelberg Ignác pivnicai keresk. cég ellen 618 frt 38 kr, 141 frt 72 kr s járulékaik erejéig foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1987 frt 75 kr-ra becsült különféle rőfős üzleti árúk u. m. vászon, szövet, karton stb. ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódásági kir. járásbíró 1673. és 1725/p. 1893. számú végzések folytán 618 frt 38 kr és 141 frt 72 kr tőkekövetelések s ezek lejárati napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 86 frt 91 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Pivnicán alperes üzletében leendő eszközlésére **1893-ik évi június hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Hódásághon, 1893. évi június hó 16-án.

Kanyó Béla,
kir. bírósági végrehajtó.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

5511. sz.
kig. 1893.

Pályázat.

Ó-Kanizsa községénél üresedésbe jött évi 400 frt fizetés és 120 frt lakbér-átalánnyal javadalmazott irnoki állásra pályázat nyitattik, felhívom a pályázók, hogy kérvényeiket Bács-Bodrogh megye tekintetes közönsége által 1887. évi 6. szám alatt alkotott szabályrendelete értelmében felszerelten **follyó évi július hó 15-éig** alulírt főszolgabírónál nyujtsák be.

Zentán, 1893. évi június hó 15-én.

MATKOVITS LAJOS,
főszolgabíró.

3--1

Villányi borok.

- Fehér és vörös asztali borok . . . . .** 20-24 kr.
" " " pecsénye borok . . . . . 28-35 "
" " " kabinet borok . . . . . 40-50 "
Sillerborok . . . . . 14-18 "
Finomabb sillerborok . . . . . 20-24 "

Az árak literenként értendőek, bérmentve, költségmentesen bármely vasuti állomáshoz utánvét mellett 50 litertől felfelé.

Hordók a felszámitott áron bérmentve visszavétnek.

Ügynökök jó ajánlatokkal felvétnek.

A Váradí-féle pincészet
Villány (Baranyamegye). 6-6

1238. sz.
tkvi 1893.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Goldmann József végrehajtónak Pavlov Márton végrehajtást szenvedő elleni 350 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén levő, Bácsujfalu községében fekvő, a bacsujfalui 133. sz. betétben A. I. 1-60. sorsszám alatt foglalt ¼-ed telekföldből Pavlov Márton ¾-ad rész illetőségére 742 frt kikiáltási áron és a bacsujfalui 688. sz. betétben A. I. 1-ső sorsszám alatt foglalt ¼-ed telekföldből Pavlov Márton ¾-ad rész illetőségére 40 frt kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893-ik évi augusztus hó 26-ik napján délután 3 órakor** Bácsujfalu községében meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1893. évi május hó 6-án.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

1328. sz.
tkvi 1893.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Cszimin Tódor végrehajtónak Nikolasev Márkó végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az újvidéki kir. törvényszék (a palánkai kir. járásbíró) területén levő, Ó-Palánka községben fekvő, az Ó-Palánkai 452. sz. tkben A. I. alatt foglalt (806-807.) hr. sz. s 177. ö. i. sz. ház és beltelekből Nikolasev Márkót megillető ¼-ad részére 133 frt 33 kr-ban, 4. 6. 8. 9. 12. 14. 16. 18. 20. és 21. sorsszám a. foglalt ¼-ed telek föld és 1108/b. hr. számú szerűskertből ugyanannak Nikolasev Márkót megillető ¼-ad rész jutalékára az árverést 1563 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi július hó 9-ik napján délutáni 3 órakor** ezen kir. járásbíró nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de a megajánlott 660 frt utóajánlati áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 13 frt 33 kr, illetve 156 frt 36 kr-t készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ó-Palánkán, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1893. évi május hó 26-ik napján.

Hetesy Kálmán,
kir. aljárásbíró.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 60
A lap szellemi és anyagi küldemények szerkesztőnek, anyag a laptulajdonosnak tartozandók.

Egyes szám ára 10 kr

Előfizetés

BÁCS
XVI. évfolyam
Előfizetés
Helyben házhoz postán
Egész évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyed évre . . . . .
Néptanító
Egész évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyed évre . . . . .
Előfizetési pénzek könyv- és könyvnyomdájában

Deákok tor

Csáky gróf vallás-ternek a sok közül nem hogy az ifjuság ugyszoly testi nevelését erélyes kerrel kezébe vette. Az pompásan sikerültek, — örömmel és élvezetteljes a fiatalság testi erejének ványait, valamint a kato latokat.

A miniszter koncepc országos tornaversenyek hol végre is sok tekintet lényeg felett, mert a vé ország ifjuságának legjobb mutassák — jó tornász rendszer mellett is akadnak az, hogy minden egyes i a testfejlesztésben, — de ifjuság egész testi nevelés nitását a vezetése alatt álló új alapokra fektette: a felfogást — mely a kötele totta, ha a tornatanítás a

A „BÁCSKA

Erkel Ferenc

1893. június

Bár sok jeltől el
Kit most dicsőít
Soha méltóbbat ne
Erkel Ferencnek
De mit beszéltek
Meggalt-e Liszt
A zeneköltő ő örök
Isten szól benn,

Egy túlvilági hang
Melyből merite
Ez volt zenéjének
Mely mindenkit
Meggírte a múlt
Meg a fölébradt
Tolmácsa tón hős
Ki lantot s karc

Szükség van rám,
Hazám parancsol
S a bűvpálcát kezé
Inlethe a kicsinyt
És ott maradt vezér
Hírben ragyogva,
De szót a végzet: a
„Aranypálcám elj